

VARIA TABACOLOGICA 4 TWEE PIJPENMUSEA, EEN WERELD VAN VERSCHIL!

door Jos Engelen

Hinterglemm-Saalbach ligt in het Salzburgerland en is vooral in de winter voor Nederlanders een geliefd wintersportoord. Bij een wandeling door de hoofdstraat van dit gezellige plaatsje kun je het eigenlijk niet missen: Luxe Hotel Glemmtalerhof, waar de gemoedelijke *Kaffee- und Bierstube* tevens *Das Pfeiffenmuseum* huisvest.

Voor de ramen en langs drie wanden zijn zo'n 20 vitrines ingericht met een exquise verzameling houten, meerschuimen en porseleinen pijpen, terwijl tevens ook *Tabaksutensillien* als snuifdozen, tabaksdozen en -buidels rijk vertegenwoordigd zijn. Opvallend zijn vooral de gesneden pijpen van Ulmer herkomst en talloze vanuit de Duitse en Oostenrijkse volkskunst, waaronder vele van museale kwaliteit. De liefde van de eigenaar Dr. Schell gaat zelfs zover, dat zijn koffiemokken en asbakjes voorzien zijn van het logo van *Das Pfeiffenmuseum*! Onder het genot van *Schnapps* of *ein halbes Liter Bier* is het er voor de *Liebhaber* uiterst goed toeven!

Meeuwen-Gruitrode ligt in België, in de Kempen omgeving Bree, een vroeger zeer arme streek waar de mensen tussen 1850 en 1900 voor hun dagelijkse kostje hard moesten sappelen en zeer velen dan ook blij waren de kost te kunnen verdienen als sigarenmaker of pijpenmaker.

Ook Meeuwen kent een *Tabaksmuseum* en wel van Jan Schouteden op de weg naar Helchteren 32 (011791718). Terwijl *Das Pfeiffenmuseum* in Hinterglemm zowel qua ambiance als collectie gericht is op de meer vermogende klant staat het *Tabaksmuseum* in Meeuwen representatief voor de eigen streek en haar bewoners. In een omgebouwde boerenschuur van zo'n 50 m² heeft Jan Schouteden alleen drie smalle paden vrijgehouden, waarbij de wanden en het middengedeelte tot de nok toe gevuld zijn met vooral *tabak* en *sigaren*, zowel machines als attributen, terwijl ook alle soorten *pijpen* vertegenwoordigd zijn als mede *rokersstoelen* en andere *tabacologica*.

De charme van dit museum ligt vooral in het feit dat Schouteden alles, maar dan ook alles, verzameld heeft wat op zijn weg kwam op tabacologisch gebied zonder naar exclusiviteit te kijken en het dan ook niet chronologisch tentoongesteld heeft. Karakteristiek voor het voorgaande is een collectebusje op een onopvallende plaats waar de bezoeker vrijwillig een bijdrage tot onderhoud in kan deponeren...

Uitzonderlijk, excessief en exclusief is echter zijn verzameling sigarenbandjes met bijbehorende matrijzen, zowel voor de bandjes als voor de kleurige dekbladen die op de sigaren gebruikt werden. Met tal van ontwerpen die zelfs nooit zijn uitgebracht!

Het geheel is representatief voor de fabricage in de Kempen en laat een schitterende kunsthistorische ontwikkeling zien. Dit is wel de meest complete verzameling, die ik althans ooit gezien heb. Vooral de Belgische en Nederlandse Koningshuizen zijn breed vertegenwoordigd, evenals de beide Wereldoorlogen.

Dit museum is beslist de moeite van een afspraak en een omweg waard!